

Voorzitter: C. van Nieuwenhout

Namens de raad: J. van Hoorn (GroenLinks), F. Folkerts (GroenLinks), E. Hillekens (GroenLinks), J. Jones (GroenLinks), B. Leemhuis (GroenLinks), S. Middelhuis (GroenLinks), P. Swart (GroenLinks), T. van de Vendel (GroenLinks), J. van Veen (PvdA), I. Huitema (PvdA), R. Gierkink (PvdA), R. Pestman (PvdA), J. Scoop (PvdA), R. Tjepkema (PvdA), J. Lo-A-Njoe (D66), M. Gietema (D66), M. Martinez Doubiani (D66), A. Poelstra-Bos (D66), T. Rustebiel (D66), W. Pechler (PvdD), J. Bosma (PvdD), B. Hekkema (PvdD), T. van Zoelen (PvdD), N. Hilboesen (Stadspartij 100%), Y. Menger (Stadspartij 100%), M. Sloot (Stadspartij 100%), H. Moerkerk (Stadspartij 100%), D. Brandenburg (SP), J. Huisman (SP), F. Mertens (SP), H. de Waard (SP), I. Jacobs (VVD), E. Akkerman (VVD), R. Heiner (VVD), D. Swets (Student&Stad), O. van Schagen (Student&Stad), P. Vermerris (Student&Stad), P. Rebergen (ChristenUnie), L. Dwarshuis (ChristenUnie), J. de Haan (CDA), E. Armut (CDA), L. van der Laan (PvhN), E. Bernabela (PvhN), K. Blauw (PVV)

Namens het college: M. Wijnja (wethouder), C. Bloemhoff (wethouder), K. de Wrede (wethouder), E. Eikenaar (wethouder), I. Jongman (wethouder), P. Broeksma (wethouder), R. van Niejenhuis (wethouder), M. Molema (wethouder)

Namens de griffie: J. Spier

Raadsvergadering

1. Opening

00:15:32

Voorzitter: Beste allemaal, het is half drie, dus het is tijd om te beginnen. Het laatste geroezemoes ebt weg. Welkom bij deze vergadering, zowel aan de mensen die hier fysiek aanwezig zijn als aan de mensen die elders aanwezig zijn via de livestream. Ook in de ruimte hiernaast en een aantal zalen beneden in dit gebouw kunt u de vergadering bijwonen.

00:16:16

Voorzitter: Welkom aan de Commissaris van de Koning, René Paas. Welkom aan Koen en Ben in deze bijzondere vergadering van de raad. Het is een bijzondere vergadering, ten eerste omdat we heel weinig vergaderingen hebben met zo weinig punten op de agenda. Ik heb maar één besluitpunt voor jullie. Het is ook bijzonder omdat iedereen op een andere plek zit, want dat is ook niet vaak zo. We gaan direct door naar dat ene agendapunt van de raad, namelijk het vaststellen van de agenda.

2. Programma in het kader van het afscheid van Koen Schuiling als burgemeester van Groningen

00:16:43

Voorzitter: Als ik zo rondkijk is iedereen het er mee eens, dus dan kunnen we er alweer mee stoppen. Daar bent u natuurlijk niet voor gekomen, er zijn een aantal andere dingen die we nog met elkaar gaan delen vandaag. Er zijn een aantal raadsleden die zich hebben afgemeld voor vanmiddag. Ik heb op papier staan: Wesley Pechler, Mariska Sloot en Hans Moerkerk. Dat is het formele gedeelte. Nu dat afgerond is, wil ik het woord graag geven aan Jeffrey van Hoorn namens de gemeenteraad.

00:17:33

de heer Van Hoorn (raad): Geachte genodigden, Commissaris van de Koning, Koen

en Ben en gewaardeerde collega-raadsleden, mij is gevraagd om vandaag namens de raad te spreken op het afscheid van burgemeester Schuiling. Ik doe een woordmelding, zoals Koen zou zeggen. Deze bijzondere raad komt alleen met bijzondere voorwaarden. Niet te lang, niet te saai, niet te grappig, het is geen roast. Het gaat niet om mij, het mag niet te GroenLinks en überhaupt niet te politiek en we moeten de VVD zeker niet bashen. Koen, dit wordt een korte speech. Het was wat het was, het kon minder en het ga je goed. Het is weliswaar lekker kort, maar het dekt de lading niet. Het geeft jou niet de eer die wij als raad vinden dat jij verdient.

00:18:27

de heer Van Hoorn (raad): We gaan terug naar het begin, jouw eerste dag als burgemeester van Groningen. Er was een grootse receptie beneden in de hal. De toon was gezet. Zelf kan ik me de eerste ontmoeting ook nog goed herinneren. Wat had ik graag gezegd dat ik meteen verpletterend onder de indruk was. Ik verstond je alleen niet, en dat bedoel ik in de meest letterlijke zin van het woord. Deze nieuwe burgemeester had fluisteren duidelijk tot een kunst verheven. Gelukkig kunnen eerste indrukken bedriegen. Meer dan eens heb ik je, al dan niet in een bijzin, horen zeggen: "je hebt het ambt en je hebt de persoon". Met andere woorden: je hebt Koen en je hebt de burgemeester. Voor jou betekende dit dat alles moest wijken voor het burgemeesterschap. Het ging en gaat tenslotte niet om jou.

00:19:17

de heer Van Hoorn (raad): Het gaat om Groningen en het gaat om haar inwoners. Daarbij was Koen als persoon altijd van ondergeschikt belang. Deze instelling kenmerkt jou, het is nobel. Tegelijkertijd is het ook onzin. Jij was de burgemeester en jij bent het ambt. Je mag nog even blijven zitten. Jij bent het ambt. Vierentwintig uur per dag, alle dagen van de week, stonden in het teken van Groningen, haar inwoners en ons als raad. Ik ga niet zeggen dat ik dat altijd verstandig vond, maar als burgervader stond jij altijd aan. Inmiddels zijn we vijf jaar verder. De gemeente heeft je leren kennen en wij als raad ook. Ik weet niet of jij het weet, maar aangezien ik hier nu toch sta namens de gehele raad...

00:20:05

de heer Van Hoorn (raad): Je bent niet alleen gerespecteerd, je wordt ook gewaardeerd en bent enorm geliefd, ondanks dat je ons ook graag de maat nam. U kunt in Groningen wel de gewoonte hebben om moties te doen voor het hoofdvorstel, maar dan doet u het al jaren verkeerd. Normale mensen liggen om elf uur in bed. Meer dan eens noemde je ons naïef, zeker als het op veiligheid aankwam. Dat laatste was misschien meer een persoonlijk verwijt naar mij, nu ik er zo over nadenk, maar het laat zien dat ook goede burgemeesters er wel eens naast zitten. Dat terzijde.

00:20:46

de heer Van Hoorn (raad): Bovenal sta jij binnen de raad bekend om je grote persoonlijke interesse in ons als raadsleden. Niet alleen stond de deur altijd open, je reageerde ook tijdens kantooruren vrijwel altijd direct op appjes. Let wel, voor Koen betekenen kantooruren tussen vijf uur 's ochtends en twaalf uur 's avonds. Je was oprecht en actief betrokken bij de dingen die voor ons als persoon belangrijk waren. Dit altijd met een kurkdroog en soms ook onnavolgbaar gevoel voor humor, zoals

ook bleek uit de jaarlijkse felicitatie-appjes met ietwat flauwe filmpjes en glitterplaatjes waar menig Hyves-liefhebber jaloers op zou zijn.

00:21:33

de heer Van Hoorn (raad): Jouw opvolger gun ik daarentegen echter wel een iets rustigere inwerkperiode. Even de boel leren kennen en dan stap voor stap de beste burgemeester worden die je kunt zijn. Iets wat jij niet hebt gehad. Jouw eerste maanden waren misschien veel dingen, maar rustig zou ik ze niet noemen. Je mocht meteen aan de bak met de kraak van het Heijkens-pand en daar bleef het niet bij. Je was nog maar nauwelijks burgemeester en er waren al boerenprotesten. Ook de coronapandemie liet niet lang op zich wachten. Beiden zijn voorbeelden waarbij jij liet zien dat je altijd burgemeester bent, ook onder de meest bizarre omstandigheden.

00:22:15

de heer Van Hoorn (raad): Burgemeester ben je altijd en voor iedereen. Je stond naast de inwoners, je begreep hun zorgen, maar bewaakte de kalmte en de redelijkheid op jouw kenmerkende wijze. Dit beperkte zich niet tot onze gemeentegrenzen. Het is ook je onaflatende inzet om op te komen voor iedereen die is getroffen door het aardbevingsdossier zodat er eerlijk en volledig recht kan worden gedaan aan hun leed. Het is je grote hart voor mensen op de vlucht en de wijze waarop je voor en naast burgemeester Velema van Westerwolde stond aangaande Ter Apel. Daar was je zeker niet te beroerd om de 'ik ben een VVD-burgemeester'-kaart te spelen.

00:22:58

de heer Van Hoorn (raad): Het kenmerkt je omdat het nooit om jou ging, maar altijd om het dienen van het groter belang: Groningen en haar inwoners. Eén van je meest indrukwekkende toespraken was toen Groningen één van haar inwoners niet kon vinden. Je zei: "in Groningen letten we op elkaar, we kijken naar onze inwoners en we hebben zorg voor elkaar". Oftewel, in Groningen ben je nooit alleen. Als we je kwijt zijn, zoeken we net zolang tot we je gevonden hebben. Hoe verschrikkelijk verdrietig de aanleiding ook was, zegt dit alles over jou als burgemeester. Het gaat niet om jou, het gaat altijd over ons, maar het is wel degelijk persoonlijk. Zo langzamerhand zal ik richting een afronding gaan, maar zoals politici dat altijd doen, doe ik dat uiteraard met een omleiding.

00:23:53

de heer Van Hoorn (raad): Ik wil toch iets persoonlijks kwijt en dat hou ik kort. Koen, je weet dat ik niet snel van dingen onder de indruk ben, want zo zijn wij niet. Ik wil wel dat jij weet dat jij blijvend en bovenal persoonlijk diepe indruk op mij hebt gemaakt. We gaan door. Op dit moment zeggen we nog burgemeester Schuiling. Uiteraard kunnen we jouw afscheid niet zomaar voorbij laten gaan als raad. Voordat ik zo daadwerkelijk afrond, willen we je als raad hartelijk bedanken voor je inzet voor Groningen en de Groningers de afgelopen jaren.

00:25:19

de heer Van Hoorn (raad): Bij een bedankje hoort natuurlijk een cadeau. Daarom geven wij jou een bezoek voor twee, en hier heb ik op geoefend, aan de Elbphilharmonie te Hamburg op een zaterdag in mei voor een uitvoering van Mahler's zesde symfonie in a door het Chicago Symphony Orchestra onder leiding van Jaap van Zweden. Dit inclusief diner bij Fang und Feld en een overnachting in

het Westin hotel. Tot slot. Vandaag nemen we afscheid. Straks verlaat jij voor de laatste keer het stadhuis door de voordeur. Ik wil dat je weet dat wij naast je staan en als het nodig is met je meelopen. Dankjewel, Koen.

00:25:52

Voorzitter: Dankjewel. De vergaderingen van de raad zijn natuurlijk openbaar. Jouw ambt als burgemeester is ook openbaar als vaste voorzitter van die raad. Er is nog een hele andere wereld waar je ook een belangrijke rol in hebt. Eén eerste wereld is die van het college, waar je elke dinsdag ook de vergaderingen van bijwoont. Verder ben je erg betrokken bij de rest van het college. Wij weten helemaal niet hoe het daar achter de schermen aan toe gaat, en daarom willen we Mirjam Wijnja namens het college het woord laten doen. Mirjam, het woord is aan jou.

00:26:40

Mirjam Wijnja (college): Dank u wel, voorzitter. We gaan kijken wie van ons twee het vandaag het langste droog houdt. Jeffrey hielp net trouwens niet aan mijn kant, maar goed. Lieve Koen, mensen hebben rituelen nodig. Rituelen hebben we nodig bij veranderingen, transities en gebeurtenissen met impact op ons leven. Dat is de reden dat we uitgebreid afscheid nemen en ook moeten nemen, want we hebben dat allemaal nodig. Jij hebt dat nodig, maar wij hebben dat ook nodig. De tijd nemen om afscheid te nemen is iets dat je liever niet doet.

00:27:19

Mirjam Wijnja (college): Vorige week nog, en ik ga alles vertellen, kreeg ik deze mail van jou als reactie op de uitnodiging voor dit afscheid. Je schreef: "Denk je dat ik er ook ben? Ik ga lekker met die jongens pizza eten." Die jongens zijn mijn kinderen en die pizza komt niet uit de lucht vallen. Jaren geleden gebruikte ik voor de eerste en enige keer in mijn leven een populistisch debattrucje in de gemeenteraad. Het werkte als een tierelier. Dat is best jammer, maar jij wist dat ik dat deed. Die pizza achtervolgt mij voor de rest van mijn leven, en dat is waarschijnlijk terecht.

00:28:01

Mirjam Wijnja (college): Als we gaan eten, moet het pizza zijn. Het staat in de verjaardagskaarten die mijn kinderen van je krijgen en je koopt snoeppizza's bij de Jamin. Het is één van de vele leuke dingen aan samenwerken met jou, maar er zijn nog veel meer leuke dingen. Je speelde elk jaar voor Sinterklaas en schreef voor elk lid van het college zelf een persoonlijk en altijd raak gedicht. Als je tijdens de collegevergadering druk op je iPad zat te typen tijdens een discussie, wisten we op een gegeven moment hoe laat het was. Je was dan op YouTube een passend en meestal hysterisch filmpje aan het zoeken. Je vergat geen enkele verjaardag.

00:28:45

Mirjam Wijnja (college): Als één van ons het lastig had in ons werk, wist je dat direct. Je ziet het als iemand een beetje bleek om de neus is en gaat dan altijd iets doen. Je maakt de tijd vrij om met ons te eten of bij te praten, zoals jij dat kunt. Zachtsprekend en je zorgvuldig uitdrukkelijk om ons te laten merken dat je in ons gelooft, maar dat we het niet alleen hoeven te doen. Je mag ook graag een beetje ontregelen, vooral als duo met Christien. Als iedereen dan jolig werd en mee ging doen en er veel lawaai ontstond, was je het ineens zat. "Nu is het klaar, jongens", alsof je er niet zelf mee was begonnen.

00:29:29

Mirjam Wijnja (college): Je sloot collegediscussies nogal eens af met: "zullen we het zo doen?" Niemand wist wat we dan gingen doen, en ik denk dat jij het ook niet wist. Jouw haat tegen borden is ongekend. Ik weet niet wat borden jou ooit hebben aangedaan, maar je moet er geen grapjes over maken. Met gevaar voor eigen veiligheid gaven Rick en ik jou een bord voor je vijfenzestigste verjaardag. Dat bord staat te verstoffen op mijn kamer, maar je mag hem straks meenemen. Je hebt een ongelooflijk groot hart voor Groningen en Groningers. Je bent emotioneel betrokken bij complexe vraagstukken die kwetsbare mensen raken. Je geeft altijd alles van jezelf om het voor die mensen beter te maken. De mensen die naar ons toe zijn gekomen om te zeggen dat ze het zo jammer vinden dat je gaat, zijn ontelbaar.

00:30:30

Mirjam Wijnja (college): De mensen wiens leven je positief heb beïnvloed, zijn al helemaal ontelbaar. Ondanks de moeilijke omstandigheden waarin je werkte, ben je echt de burgervader van Groningen en Groningers geworden. Dat merk ik altijd wanneer ik met jou over straat loop. De mensen die ontzettend fijn met je hebben samengewerkt, zijn denk ik ook ontelbaar. Voor ons als college is het een enorm voorrecht geweest om met jou te mogen samenwerken. Wij staan achter je en naast je, en dat geldt voor veel meer mensen. Wat we jou toewensen voor de komende maanden is dit. Soms is de wereld een lelijke plek waar mensen nare dingen doen, maar laat die mensen geen invloed uitoefenen op je leven. De mensen die je waarderen, respecteren en van je houden, zijn met veel meer.

00:31:25

Mirjam Wijnja (college): Ik wens je toe dat je de warmte van al die mensen met je meeneemt in de rest van je leven. Of, zoals Huub van der Lubbe het zo mooi zong: natuurlijk zijn er pummels, zakkenwassers en etters, ophitsers en zwetsers. Ze vernachelen het feest. Natuurlijk zijn er eikels, drabbers en zeikers, tirannen en foute mannen. Ze zijn er altijd geweest. Maar kijk om je heen, wij zijn er ook nog, wij zijn met de meesten. Kijk om je heen, wij zijn er ook nog, wij zijn met de meesten. Koen, we zullen heel goed op jouw Groningen passen.

00:32:31

Voorzitter: Dankjewel. Ik heb begrepen dat Koen ontzettend blij is dat zijn favoriet Marlene Bakker er vanmiddag bij kan zijn. Wij boffen daar ook enorm mee. Ik weet niet precies waar Marlene nu is. Marlene, ik zou je graag hier willen uitnodigen. We zijn erg benieuwd naar de muziek.

00:37:35

Voorzitter: Dank jullie wel. Als volgende spreker nodig ik graag de Commissaris van de Koning, René Paas, uit. Ik weet niet of je ook gitaarbegeleiding mee hebt genomen of dat je het zonder doet?

00:37:50

René Paas (Commissaris van de Koning): Ik kan wel een knop indrukken, dat helpt misschien. Mevrouw de voorzitter, dames en heren, leden van de raad en vooral Koen en Ben, de avonturen van kapitein Rob is het favoriete kinderboek van Koen Schuiling. Dat onthulde je zelf bij de laatste Kinderboekenweek. Daarmee deed je ook een boekje open over jezelf. Wat zegt deze keuze over Koen Schuiling? Laten

we dat eens gaan ontdekken aan de hand van een korte reis door je eigen jongensboek als kapitein van de gemeente Groningen.

00:38:32

René Paas (Commissaris van de Koning): Dat je vijf jaar geleden koers zetten naar Groningen, hoeft niemand te verbazen. Laten we eerlijk wezen, voor iemand met een nautische blik in er in Den Helder veel te beleven. Ik heb je er vaak van verdacht dat je in Den Helder bent gebleven omdat je zat te wachten tot Groningen eindelijk vrijkwam. Groningen is jouw stad, jouw land en je jongensdroom. Daar wilde je je met al je bestuurlijke kennis en ervaring voor inzetten. De omstandigheden maakten dat niet makkelijk. Het begon met de coronacrisis, dat is waar burgemeesters in beeld komen. Die deed op jou ook als voorzitter van de veiligheidsregio Groningen zo'n groot beroep dat je nauwelijks een gewone burgemeester kon zijn. Dat heeft in het takenpakket toen zijn effect gehad. Je schrijft dat zelf ook in je ontslagbrief. Je werd, doordat je geen gewone burgemeester kon zijn, misschien wel een buitengewone burgemeester.

00:39:38

René Paas (Commissaris van de Koning): Je zette je daadkrachtig in voor veiligheid en handhaving van de openbare orde rond corona waar je landelijk indruk maakte met je opmerkelijke vlogtalent. Als je radeloos bent en niet weet wat je moet doen, dan kijk je een vlog van Koen. Dat is een spontaan gedicht. Vrijwel wekelijks bezocht je samen met collega-voorzitters het veiligheidsberaad in Utrecht, waar het lang niet altijd gezellig was. Je had daar een belangrijke inbreng en ook één die gewaardeerd werd. Het werd al genoemd, je was er ook voor collega-burgemeesters die in onze regio in de knel kwamen. Jaap Velema uit Westerwolde kan daarover meepraten.

00:40:19

René Paas (Commissaris van de Koning): Geen sprake van dat de man die in de media de burgemeester van Ter Apel wordt genoemd in zijn eentje moest voortploeteren. Je schaalde op naar GRIP 4 en ging zelf aan de slag om grote problemen, grotere problemen dan burgemeesters in hun eentje kunnen aanpakken, samen op te pakken en druk te zetten op de Rijksoverheid. Dat deed je met hart en ziel. Dat wat er in Ter Apel gebeurde je ook persoonlijk raakte, was in alles zichtbaar en voelbaar. We zijn ambtsdrager en soms is er het misverstand dat het ambt de persoon zou moeten dragen, maar dat is bij jou altijd andersom geweest. Dat de persoon het ambt draagt, heb je heel vaak laten zien:

00:41:04

René Paas (Commissaris van de Koning): Hetzelfde geldt voor de gevolgen van aardbevingen. Jij en ik, samen met staatssecretaris Vrijbrief en Johan Remkes lange avonden in best luxe maar toch stomvervelende ruimtes gezeten om te speculeren. Het waren onderhandelingen die we geen onderhandelingen mochten noemen, we speculeerden over wat een passend antwoord zou zijn op een vermoedelijk erg en ernstig rapport van een parlementaire enquêtecommissie. Het antwoord dat als het later uitgevonden wordt, eerder schuld richting Groningen zou inlossen. Ook daarin was jouw bijdrage van enorme waarde. Wat een groot voordeel is dat je er bij Koen gratis bij krijgt, is dat zijn verworteling in het Ommeland zo sterk is dat het je geen moeite kost om ook de belangen van het Ommeland als onderdeel te zien van de belangen die de burgemeester van Groningen behartigt. Er is voor jou geen afstand

tussen de hoofdstad en de rest van de provincie, met name Het Hogeland. Dat illustreert je diepe liefde voor het Groninger platteland.

00:42:12

René Paas (Commissaris van de Koning): Met dat alles is het je ook gelukt om gewoon burgemeester te zijn, voor zover dat gewoon kan zijn, voor de inwoners in de stad. Ik kan het weten, ik ben er één van. Ik heb je zeker als mijn burgervader ervaren. Je was een drijvende kracht achter maatregelen om nieuwe generaties betere kansen te geven met de beste campussen van de wereld. Nij Begun heeft een looptijd van 30 jaar, dat weten we allemaal. In mijn fantasie ben jij aan het einde van die 30 jaar hopelijk een vitale negentiger, de voortekenen zijn goed. Hopelijk ben je dan een man die dan nog steeds beschikt over een kaarsrechte rug. Tegen die tijd ben ik hopelijk een broekie van ver in de 80. Ik hoop echt dat we dan als krasse knarren kunnen vaststellen dat het gelukt is om de jonkies van nu een prachtige toukomst in Groningen te geven.

00:43:07

René Paas (Commissaris van de Koning): Beste Koen, onder moeilijke omstandigheden heb je betekenisvolle stappen gezet om stad en het Ommeland sterker te maken. Je was een steunpilaar voor Groningen, standvastig, bepaald niet bang met de blik gericht op de horizon. Daar, dames en heren, komt kapitein Rob weer om de hoek kijken. De eerste bladzijde van elk avontuur begint met een bijna identieke beschrijving, die gaat als volgt. "Kapitein Rob van Stoerem is zoals vele zeelieden zwijgzaam en onverstoort, en hij heeft van die ogen die altijd in de verte schijnen te kijken. Hij is de kalmte in eigen persoon en iemand die alle moeilijkheden overwint."

00:43:54

René Paas (Commissaris van de Koning): Koen, je hebt bewezen dat kapitein Rob een succesvol rolmodel kon zijn. Net als hij, loodste jij het schip Groningen behendig door woelige wateren, zwijgzaam en onverstoort met een hele eigen koers en met subtiele en inderdaad niet altijd even begrijpelijke humor en ironie waarmee je ook afstand creëert. Afstand is ook een instrument als mensen te dichtbij komen. De echte Koen blijft altijd een mysterie, net als de echte kapitein Rob. Je stond in kwesties die schreeuwen om goed en rechtvaardig bestuur, of het nu gaswinning of de veiligheid en opvang van asielzoekers is, altijd aan de goede kant van de geschiedenis.

00:44:39

René Paas (Commissaris van de Koning): We delen een lange geschiedenis. Je was de meelezer bij mijn scriptie, dat rond ik tegenwoordig af als dat ik bij hem afstudeerde. Het was best een goed cijfer. Ik verwelkomde je jaren later als collega-wethouder in Groningen en we vertegenwoordigden in dit huis kleine partijen naast de toen oppermachtige Partij van de Arbeid. Dat schiep in band en zette ons aan tot wat jij altijd kattenkwaad noemde. We delen ook een voorliefde voor oude muziek. Wat mij betreft is Mahler veel te modern, maar ieder heeft zo zijn smaak. We zitten ochtenden op de roeimachine en jij luistert dan naar klassieke muziek. Ik kijk dan naar eenvoudige YouTube-filmpjes over hoe je nog fitter kan worden, overigens met beperkt succes.

00:45:28

René Paas (Commissaris van de Koning): Ook de laatste jaren hebben we intensief samen opgetrokken. Ik kijk er met enorm veel plezier op terug. Ik dank je voor alle inspanningen om Groningen vooruit te helpen. Het was goed en je mag er trots op zijn. Je afscheid kwam anders dan velen van ons wilden en ook zeker anders dan jezelf hebt gewild. In je ontslagbrief spreek je de hoop uit dat je Groningen en de Groningers in de toekomst op een andere manier opnieuw mag dienen en ik deel die hoop. Ik wens jou, samen met Ben alle goeds toe in jullie geliefde Rasquert. Vaarwel kapitein Koen en graag tot ziens.

00:46:30

Voorzitter: Dankjewel, René. We gaan naar de volgende op het programma. Het kan niet anders dan dat het burgemeesterschap soms ook een eenzame klus is. We hebben al van een aantal mensen gehoord dat je omringd wordt door verschillende groepen mensen die daar hetzelfde in denken, maar toch is het fijn als er ook andere burgemeesters in de buurt zijn. Als er vakbroeders en zusters uit het Groningerland zijn die eenmaal per maand bij elkaar komen en je echt begrijpen, is dan heel fijn. Ik wil Jaap Kuin graag vragen om naar voren te komen, de burgemeester van Pekela is hier namens de burgemeesterskring Groningen.

00:47:17

Jaap Kuin (burgemeesterskring Groningen): Dank u wel. Wij komen elkaar ook veel tegen in de veiligheidsregio, dus ik neem die ruimte ook mee. Ik had voor het eerst van mijn leven speech uitgewerkt, maar die is volgens mij niet meer nodig. Ik ga het doen op mijn manier, dat past denk ik ook beter. Koen, wij leerden jou kennen. Ik begin bij de veiligheidsregio. De eerste dagen kwam je daar binnen en toen hebben wij onze huidige directeur samen veel geplaagd over dat we de crematiecake niks vonden. Het is een klein beetje de goede kant opgeschoven, want er staat nu koek. De Knolskoek ontbreekt nog. Dat typeert de bijeenkomst van vandaag. Gelukkig is er geen cake en daarom ga ik het vooral positief afsluiten, want het past niet bij de rol.

00:49:31

Jaap Kuin (burgemeesterskring Groningen): De voorzitter gaf het al aan, wij hebben een bijzondere burgemeesterskring. U had het over broeders en zusters. Hij heeft ons altijd duidelijk gemaakt dat er te weinig zusters en te veel grijze haren waren. Daar ligt, wat misschien wel typisch is voor Koen, een opdracht voor de toekomst voor jullie en helaas niet voor ons. Koen, we gaan die mooie momenten missen. Daar moet ik u wel in meenemen, want dat is een gezelschap dat u nooit ziet. De burgemeesterskring komt tegenwoordig regelmatig bij elkaar in het gemeentehuis van Pekela. Zij genieten dan van een stampotmaaltijd geleverd door het dorps huis daar.

00:49:31

Jaap Kuin (burgemeesterskring Groningen): Koen verheugde zich daar al op toen we iets verderop schoven en het iets frivoler was, en toen zei hij: "ga maar weer terug". Koen, misschien is dat hoe het beeld bij jou was en hoe het beeld is en wat mij betreft ook blijft. Dat was de plek waar we lief en leed met elkaar deelden. Ik hoor iedereen praten over de burgemeester van de stad Groningen, maar ik durf vanuit Pekela te zeggen dat je ook de opperburgemeester vanuit Pekela was. Dat is knap als je weet dat we als burgemeester allemaal eigenwijs zijn en niet willen dat iemand

zich met ons bemoeit. Toch wist je altijd met kleine stapjes, zonder dat iemand daar boos over werd, toch dat kleine stapje voorwaarts te doen.

00:49:31

Jaap Kuin (burgemeesterskring Groningen): Wat was Jaap Velema blij dat je er was. Wat was Henk Bolding blij dat je er was toen het schip in brand stond. Wat was ik blij dat je me af en toe vroeg: komt dat wel goed met die bruggen? Dat deed je, en dat accepteerden wij omdat jij het was, omdat jij het op een manier zei die ons aan het denken zette zonder dat je het letterlijk wilde overnemen. Dat typeert de kracht die jij was. Jij was niet de burgemeester van Groningen. Dat was je wel, maar dat mag de raad vooral met jou doen. Je was er namelijk ook voor ons, voor het Ommeland. Het zal voor ons een opgave zijn, en zo voel ik dat ook, om te zorgen dat die verhouding tussen stad en Ommeland blijft zoals die nu is.

00:50:08

Jaap Kuin (burgemeesterskring Groningen): We hebben er ook last van gehad. De burgemeester reed te vaak langs Baflo en de kazerne staat er nog steeds niet. Daar had hij een mening over, om maar iets te zeggen over hoe die verbindingen soms heel dichtbij komen. Dat was ook Koen. Ik ga afronden. Wij hadden hier niet willen staan vandaag. Dat gevoel typeerde jou ook, want ik hoorde jou zeggen dat er geen afscheid zou komen. Ik snapte dat, wij snaptten dat. We hadden hier niet moeten staan, want de klus was nog niet klaar. Om dat misschien te typeren en beeldend te maken... Wij hebben een appgroep met burgemeesters, daar zit jij in en maak je zeer veel gebruik van. U krijgt filmpjes, maar wij krijgen ook veel filmpjes.

00:50:58

Jaap Kuin (burgemeesterskring Groningen): Dat zijn ook filmpjes met een boodschap, zal ik maar zeggen. Het is fijn dat het een gesloten medium is. Ik ga jou er niet uithalen, dat laat ik echt aan een andere collega over. Ik hoop dat er misschien een extra groep komt waarin jij ons de komende jaren met raad en daad blijft bijstaan zoals je de afgelopen jaren hebt gedaan. Tot slot zult u wel denken: wat een knieperd, die burgemeester, hebben ze geen goede puutholder? Nee, wij hebben afgelopen maandag al een cadeau aan Koen overhandigd in de beslotenheid van de burgemeesterskring. Koen en Ben, het gaat jullie heel goed. Hou de rug recht en blijf na vandaag ook contact houden. Dankjewel.

00:51:49

Voorzitter: Na al die woorden is het denk ik weer tijd voor muziek, dus ik zou graag Marlene weer willen uitnodigen om naar voren te komen.

00:56:21

Burgemeester Koen Schuiling: Ik vind het wel belangrijk dat mensen hun klassiekers goed kennen, zoals Swiebertje en Ja zuster, nee zuster. Waar blijf je als je dat soort historie niet meer tot je bagage mag rekenen? Het was volkomen terecht dat dit culturele erfgoed af en toe tijdens colleges werd gedeeld. Er werden uitspraken gedaan alsof er iets nieuws werd verteld of een diep inzicht werd gedeeld, terwijl dat al jarenlang bekend was, bijvoorbeeld uit Ja zuster, nee zuster als het ging over de duiven of problematiek of uitspraken die al bekend waren van Swiebertje. Over de klassiekers gesproken... Toen ik in het dagelijks bestuur van de juridische faculteit zat en er afscheid werd genomen van professor Jepma heb ik een hele belangrijke les geleerd. De mos op de juridische faculteit was dat degene die vertrok niets meer

zei. De reden daarvoor is heel helder. Alles wat hij had willen zeggen, had hij moeten doen toen hij nog in functie was en alles wat hij nu nog te melden heeft, is oude koek.

00:57:53

Burgemeester Koen Schuiling: Degene die vertrekt, zegt dus niets. Ik begrijp dat dat een grote opluchting is voor velen onder u. Ik begrijp dat het voor een aantal mensen ook een teleurstelling is, want die zouden best nog een paar dingen willen horen. Jacques weet dat ik bij mijn vertrek in 2006 als wethouder Roland Holst citeerde. "Leeg en gehuldigd kwam hij thuis, vermenigvuldigd tot een muis." Dat zijn woorden die ik daarna nog vaak geciteerd heb horen worden. Dat betekent dat ik blij ben met alle mooie loftuitingen, maar ze natuurlijk ook op waarde kan schatten. Ik heb toch nog één ding. Bij mijn vertrek als wethouder in 2006 kreeg ik voor het eerst van mijn leven een voetbal met daarop de handtekeningen van alle spelers van FC Groningen. Dat had natuurlijk te maken met de komst van de Euroborg.

00:59:15

Burgemeester Koen Schuiling: Nu vind ik dat je altijd heel nauwgezet de dagbladen moet lezen. Ik las vanochtend in de krant, dus is het waar, dat er een zekere afstand lijkt te bestaan tussen een aantal supporters van FC Groningen en mij. Laat ik dit tegen mijn vrienden zeggen. Wie van jullie heeft ooit een voetbal met de handtekeningen van alle spelers gehad? Ik wel! Alle gekheid op een stokje.

00:59:52

Burgemeester Koen Schuiling: Ook de hardere kern van FC Groningen draag ik mee in mijn hart. We hebben misschien niet altijd even goed gecommuniceerd, maar het gaat er uiteindelijk om dat onze FC goed kan spelen en dat iedereen daarvan kan genieten in het Euroborg Stadion. Dat was mijn inzet. Ik begrijp best dat een paar mensen boos op mij zijn, maar hou dit dan even dit in gedachten. Ik wil het heel kort houden en veel mensen succes wensen voor de komende decennia, want het is belangrijk voor de hoofdstad van de hele regio. Ik heb in de afgelopen jaren gezien hoe politieagenten en mensen die werkzaam waren bij zorginstellingen ongelooflijk hard werkten om steeds dichterbij de problematiek te komen, vooral in onze Noordelijke wijken.

01:00:40

Burgemeester Koen Schuiling: Ik heb gezien hoe het stadsbestuur veel goede plannen heeft die van regionale betekenis zijn, en ik hoop echt dat jullie erin zullen slagen om ze tot uitvoering te brengen, want ze zijn belangrijk voor de hele regio. Commissaris, ik hoop dat dat ook aan het Martinikerkhof wordt begrepen als het bovenstedelijke voorzieningen zijn. Wat ook van grote betekenis is en al een paar keer langs is gekomen, is dat we het in Noord-Nederland echt samen moeten doen met stad en Ommeland. Het is zo belangrijk dat we samen optrekken, dus ik hoop dat we dat vast kunnen houden. Ook daar wens ik iedereen veel succes mee.

01:01:42

Burgemeester Koen Schuiling: Mij is door de bodes op het hart gedrukt dat ik hen niet vergeet, dus dat doe ik bij deze in alle hoeken van dit gebouw. Ze zijn ongelooflijk belangrijk en ik doe het met liefde. Ik wil tot slot mijn waarnemer, Mirjam van 't Veld, veel succes wensen, want haar succes is het succes van stad en Ommeland. Ik hoop dat dat goed wordt geborgd. Ik wil iedereen die hier en in andere

delen van het gebouw is ook heel erg bedanken voor hun aanwezigheid. U had een andere keuze kunnen maken, maar dat heeft u niet gedaan en dat stel ik zeer op prijs.

01:02:30

Burgemeester Koen Schuiling: Een paar weken geleden werd de veiligheidsregio tien jaar en toen heeft Tommy Wieringa een gedicht voorgelezen dat ik nog niet kende, maar wat ik wel heel mooi vond. Dat gedicht wil ik hier graag voordragen. Het is een gedicht van Bertolt Brecht. Ik zou het natuurlijk in het Duits kunnen doen, daar heet het Vergnügungen, maar ik doe het in het Nederlands. Dit is Genoegens. De eerste blik uit het raam 's ochtends. Het teruggevonden oude boek. Geestdriftige gezichten. Sneeuw, de wisseling der seizoenen. De krant, de hond, de dialectiek. Douchen, zwemmen, oude muziek, makkelijke schoenen, begrijpen, nieuwe muziek, schrijven, planten, reizen en zingen. Vriendelijk zijn. Dank u wel.

01:04:29

Burgemeester Koen Schuiling: Een lekker schaalpje oliebolletjes.

01:04:31

Voorzitter: U kent deze vlogs natuurlijk allemaal al, maar omdat ze te goud zijn om te missen, gaan we kijken of we de vlogs opnieuw kunnen opstarten.

01:05:21

Burgemeester Koen Schuiling: Hey, Tammo.

01:05:21

Burgemeester Koen Schuiling: Zoveel mogelijk thuis, een lekker schaalpje oliebolletjes erbij en een klein feestelijk knalletje erbij.

01:05:33

Burgemeester Koen Schuiling: My name is Koen.

01:05:37

Kind: Je moet wel een beetje bij jezelf blijven.

01:06:56

Burgemeester Koen Schuiling: Hey, Tammo.

01:06:58

Burgemeester Koen Schuiling: Zoveel mogelijk thuis, een lekker schaalpje oliebolletjes erbij en een klein feestelijk knalletje erbij.

01:07:07

Burgemeester Koen Schuiling: My name is Koen.

01:07:09

Kind: Je moet wel een beetje bij jezelf blijven.

01:07:11

Burgemeester Koen Schuiling: Wat een rotzooi.

01:07:14

Kind: We vragen iedereen ook om een slogan te verschillen.

01:07:16

Burgemeester Koen Schuiling: Meer pannenkoeken op straat, dat is waar Koen Schuiling voor staat.

01:07:37

Burgemeester Koen Schuiling: Het begint bij liefde voor je stad, bij wat ze vandaag is, ooit was en nog kan worden. Bij begrijpen waarom deze stad een plek is waar je nooit alleen bent en waar je altijd terug kan komen. Het gaat verder met jezelf afvragen wat je wil betekenen. Het gaat verder met luisteren naar elkaar om te horen wat een ander nodig heeft, al is het nog zo lastig te geven. Het is een rusteloze wereld om ons heen die meer roept dan vraagt en meer gist dan weet.

01:09:32

Voorzitter: Beste aanwezigen, we schorsen de vergadering en gaan zo weer door. Hij doet het alweer? Dit was een hele korte schorsing, we gaan weer verder.